

Oslo 4.6.2024

Høringssvar: Forslag om krav til ett års relevant arbeidserfaring for opptak til spesialsykepleierutdanningene og jordmorutdanningen

Den norske jordmorforening (Dnj) takker for muligheten til å gi innspill til forslaget om å innføre krav om ett års relevant arbeidserfaring for opptak til spesialsykepleierutdanningene og jordmorutdanningen. Vi støtter ikke forslaget om å innføre et slikt krav for opptak til jordmorutdanningen, og vi vil begrunne vårt standpunkt nedenfor.

Manglende dokumentasjon på effekt

Det finnes ingen forskning eller dokumentasjon som viser at ett års klinisk praksis som sykepleier før opptak gir bedre kvalitet på jordmorutdanningen eller økt faglig forsvarlighet. Internasjonale¹ krav til jordmorutdanning legger hovedvekten på utdanningens innhold, omfang og læringsutbytte, og stiller ikke krav om praksis som sykepleier før opptak.

Uklare krav til innhold og kvalitet på praksisåret

Forslaget spesifiserer ikke hva slags erfaring som skal oppnås i praksisåret, eller hvordan kvaliteten på denne erfaringen skal sikres. Det er dermed ingen garanti for at praksisåret faktisk gir relevant kompetanse for jordmorutdanningen. Den norske jordmorforening deler ikke bekymringen for pasientsikkerhet som høringsnotatet bruker som et argument. Jordmorstudenter får individuell veiledning av en jordmor under praksis, og har ikke selvstendig ansvar for observasjoner, vurderinger eller tiltak i svangerskap, fødsel eller barselomsorg. I sykepleierutdanningen utgjør praksisstudier 90 studiepoeng, noe som gir nyutdannede sykepleiere over ett års erfaring med pasientkontakt ved endt bachelorgrad. Til forskjell fra yrkespraksis er veiledet praksis i utdanning strukturert, kvalitetssikret og har tydelige læringsmål for kompetanseoppnåelse.

Kvalitet sikres gjennom jordmorutdanningen

Jordmorutdanningen i Norge er utformet for å gi studentene nødvendig teoretisk og praktisk kompetanse gjennom et strukturert og veiledet utdanningsløp. Utdanningen bygger på nasjonale retningslinjer og er i tråd med europeiske anbefalinger for innhold og læringsutbytte.

¹ Strengthening quality midwifery education for Universal Health Coverage 2030: framework for action Who 2019

Internasjonale og europeiske krav

EU-direktivet² åpner for opptak til direkte jordmorutdanning. Mange europeiske land har derfor egne profesjonsutdanninger i jordmorfag, for eksempel Danmark. Norske helseforetak ansetter allerede jordmødre fra Danmark og andre land med denne modellen, uten å stille spørsmål ved deres kompetanse.

Uhensiktsmessig ressursbruk og forlenget utdanningsløp

Å pålegge et ekstra praksisår før opptak til jordmorutdanningen er en unødvendig forlengelse av utdanningsløpet, spesielt med tanke på dagens jordmormangel. I en tid med en enda større stor mangel på sykepleiere, er det lite hensiktsmessig å bruke tid og ressurser til opplæring av en sykepleier som forsvinner etter et år.

Ulikhet mellom utdanningene i dette høringsutkastet

Jordmødre får egen autorisasjon og skal lære et selvstendig fag på to år. Det er ikke dokumentert at et ekstra år som sykepleier gir bedre jordmødre. For spesialsykepleierutdanningene (ABIOK) kan det være andre hensyn, men vi mener jordmorutdanningen bør vurderes for seg.

Fem-årig profesjonsutdanning i jordmorfag

Vi mener det er mer hensiktsmessig å vurdere en femårig profesjonsutdanning i jordmorfag som et supplement til den modellen vi har i dag. I en slik modell kan studentene fordype seg i jordmorfag, kvinnehelse og relevant teori helt fra starten. Vi mener dette vil utdanne jordmormødre som vil føle seg tryggere i egen profesjon, som igjen øker sjansen for at de blir i yrket.

Oppsummering

Vi mener at kvaliteten på jordmorutdanningen sikres best gjennom gode praksisplasser, tilstrekkelig tid i praksis og kvalifisert veiledning i selve utdanningen, ikke gjennom et ekstra praksisår som sykepleier før opptak. Vi ber derfor om at forslaget om krav til ett års relevant arbeidserfaring for opptak til jordmorutdanningen ikke vedtas.

Med vennlig hilsen,

Den norske jordmorforening ved politisk leder, Lena Henriksen

² Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications / Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/36/EF av 7. september 2005 om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner